

Hørings svar:

Kommuneplanens arealdel, Oslo kommune

Innhold

Sammendrag	2
Innledning.....	3
Dagens situasjon.....	4
Regulering av dagens skogbruk	4
Bruk av skogen.....	5
Om forslaget til arealplan	6
Fakta om forslaget til hensynssoner	6
Faglig grunnlag.....	7
Juridiske implikasjoner	8
Økonomiske implikasjoner	9
Klimaeffekter og forvaltning av skog	9
Oppsummering og forslag	10

Sammendrag

Osломarka er rik på biologisk mangfold og naturopplevelser. Gjennom langsiktig fornuftig forvaltning balanseres hensynet til naturverdier, befolkningen og næringsvirksomhet.

Oslo kommune mener det er nødvendig med *sammenhengende økologiske korridorer [...] for å bevare det biologiske mangfoldet*. Disse økologiske korridorene skal opprettes ved å vedta hensynssoner i kommunens arealplan. Dette er en dårlig idé av to hovedgrunner: Et svakt vitenskapelig grunnlag for bruk av økologiske korridorer og mangel på juridisk hjemmel for hensynssoner med restriksjoner. Forslaget kan medføre verneliknende restriksjoner på 42,5% av skogarealet i Oslo kommune. Forslaget legger ensidig vekt på en dimensjon av hva som inngår i bærekraftsbegrepet og er dermed langt unna å være i samsvar med målet om bærekraftig skogbruk i Norge.

For det første: Det er svakt vitenskapelig grunnlag for å benytte fysisk sammenhengende økologiske korridorer for å bevare biologisk mangfold. Alle arter, planter og dyr, er avhengige av et habitat for å overleve. Når artene skal spre seg er de avhengige av at det finnes habitat med ønskede egenskaper (levebetingelser) innenfor en avstand hvor det er mulig for dem å bevege/spre seg. Forslaget om hensynssoner, eller økologiske korridorer, har som premisse at de aller fleste arter har begrenset spredningsevne og derfor krever sammenhengende areal med relevant habitat. Generelt finnes det lite kunnskap om forskjellige arters spredningsevne. Forslaget om hensynssoner tar utgangspunkt i de fysiske egenskapene ved landskapet, men det er ikke gjort noen vurderinger av hvilken effekt dette har på naturverdiene. NIBIO (rapport 9-134, 2023) konkluderer med at økologiske korridorer er lite treffsikkert for forvaltning av biologisk mangfold. Svært store arealer båndlegges uten kjennskap til effekten av tiltaket for det biologiske mangfoldet.

For det andre: Det juridiske grunnlaget for å innføre restriksjoner på skogbruk i LNFR områder i form av hensynssoner er uklart. Dette skyldes uklar hjemmel for å regulere skogbruksvirksomhet innenfor LNFR-områder utover det som ligger i sektorlovgivningen. Videre skyldes det at Plan- og bygningsloven angir at det i «nødvendig utstrekning» kan bli fastsatt retningslinjer for hensynssoner og forarbeidene angir at hensynssoner skal være reservert for interesser av «vesentlig behov». Omfanget på sonemarkeringen er så omfattende at den bør utløse et forsterket krav til begrunnelse. De foreslåtte retningslinjene er gitt en kategorisk utforming med hensyn til hogst, og forslaget tilsier at hensikten langt på vei er å binde opp avgjørelser i enkeltsaker etter skogbrukslovgivningen, noe som vil være rettslig uholdbart. I en utredning konkluderer derfor Advokatfirmaet Hjort at forslaget er rettslig uholdbart og at Oslo kommune ikke har hjemmel til å innføre nevnte restriksjoner på skogbruket i Oslo kommune.

Høringsforslaget har ikke vurdert de økonomiske konsekvensene for verdikjeden skog. Restriksjonene som foreslås er så omfattende at NORSKOG mener disse har ekspropriasjonsliknende karakter og vil utløse erstatning til grunneierne og har dermed store budsjettmessige konsekvenser for Oslo kommune. Dette forholdet er heller ikke utredet.

Høringsforslaget har heller ikke vurdert effektene av forslaget på friluftsliv og idrett på tross av at konsekvensene er betydelige.

Hurdalsplattformen har som mål å kutte norske utslipp med 55% mot 2030 og netto nullutslipp i 2050, hvor skogen skal brukes aktivt som en sentral del av klimapolitikken. Aktiv skogskjøtsel med hogst, planting og ungskogpleie bidrar til betydelig klimagevinst. Klimaplan 2021-2030 viste at en satsing på aktivt skogbruk kan gi et økt årlig CO₂-opptak på 2,5-4,3 mill tonn i 2100 på nasjonalt nivå. Det grønne skiftet betyr at vi skal skifte ut fossilt svart karbon fra ikke fornybare kilder med grønt karbon fra fornybar råvareproduksjon. Skogen er uten sidestykke den største landbaserte kilden til biokarbon. COP28 avtalen er historisk og viktig fordi den tar til orde for en overgang bort fra fossile energikilder. Skal vi lykkes med det trenger vi gode alternativ og vi kan da ikke samtidig fase ned den produksjonen av grønt karbon slik arealplanen for Oslo Kommune legger opp til.

Forslaget om hensynssoner i arealplanen er i strid med både Hurdalsplattformen, nasjonal klimapolitikk og mulighetene til å utvikle et grønt næringsliv basert på norske fornybare ressurser. Forslaget om hensynssoner for natur, eller økologiske korridorer, bør derfor legges vekk. For å ta vare på Osломarka bør kommunen heller legge vekt på å videreutvikle det gode samarbeidet som er mellom grunneiere, private organisasjoner og myndigheter.

Innledning

Vi viser til Oslo Kommunes utsendte forslag til arealplan.

Dagens forvaltning av Osломarka innebærer en balanse mellom økologi, økonomi og folk. Dersom denne balansen skal forrykkes kan det kun skje på bakgrunn av velfunderte forslag til endringer. Tilpasninger i dagens markapolitikk må skje i tett samarbeid med næringen, sentrale myndigheter, frivilligheten, idretten og andre som har interesser av markapolitikken.

Det er også avgjørende viktig at fremtidige rammevilkår for forvaltning av Osломarka baserer seg på kunnskapsbaserte og treffsikre reguleringer, som samtidig sørger for at skognæringen og andre interesser for allmenheten ivaretas på en god måte.

Forslaget om innføring av svært omfattende hensynssoner for naturmiljø er svært dårlig faglig begrunnet, samtidig som det er ekstremt inngripende for en sirkulær og fornybar næring. Videre medfører forslaget behov for betydelige juridiske og økonomiske avklaringer.

Vårt forslag er derfor at innføring av hensynssoner for naturmiljø i tråd med planforslaget ikke vedtas innført. Dette notatet begrunner vårt forslag.

Dagens situasjon

Regulering av dagens skogbruk

Norsk skogbruk er underlagt både et omfattende lovverk gjennom skogbruksloven med forskrifter og naturmangfoldloven, samt miljøsertifiseringssystemet PEFC (www.pefc.no). Miljøsertifisering er frivillig, men så å si alt virke som omsettes kommersielt i Norge er underlagt sertifiseringsreglene i PEFC eller FSC (<https://no.fsc.org/no-nb>). I Oslo kommune er også et betydelig areal dobbeltsertifisert og med det underlagt både sertifiseringsordningen FSC og PEFC. FNs Naturpanel peker nettopp på sertifisering og miljømerking som et av de viktigste tiltakene for å ivareta biologisk mangfold.

Hensynet til biologisk mangfold og friluftsliv er nedfelt både i lovverket og sertifiseringsordningene. Både den kortsiktige og den langsiktige skogforvaltningen skal ta hensyn til alle bærekraftsaspekter og balansere hensynet til økonomi, økologi og befolkning. Det ser man tydelig i Osloområdet, der det er rikt biologisk mangfold, befolkningen har omfattende bruk av Marka både sommer og vinter, og det er rom for næringsvirksomhet som gir bærekraftige treprodukter og økonomisk verdiskaping både for grunneiere og samfunnet.

I tillegg til å gi rammer for skogforvaltningen ivaretar også sertifiseringssystemene forbedringsarbeidet i skogbruket. Eksempelvis skal PEFC systemet revideres hvert 5 år. Sertifiseringssystemet er et dynamisk system der det er enklere å oppdatere regelverket og gjøre endringer i systemet basert på ny vitenskap og bred involvering av ulike interesser, enn i for eksempel lovverket.

I tillegg til de generelle rammene for skogbruk i Norge har Osloområdet et eget sett med regler for arealbruk innenfor den såkalte Markagrensen, den såkalte Markaforskriften¹. Det innebærer at skogbrukstiltak er underlagt et strengere regime i Oslo enn landet for øvrig, og det er for eksempel søknadsplikt for hogst og begrensninger på størrelse på hogstflater (30 dekar). Søknadsplikten innebærer at kommunen kan nekte hogst på grunn av hensynet til biologisk mangfold eller friluftsliv.

Osloområdet er Norges mest regulerte skogsområde. I dag er nesten 30 % av Osloområdet formelt vernet eller har naturverdier som innebærer store tilpasninger i skogsdrift. I tillegg er det store områder med vernet skog i nabokommunene til Oslo, for eksempel Krokskogen, Oppkuven og Spålen-Katnosa naturreservat i nord-vest og Østmarka nasjonalpark i sør-øst.

Den nye nasjonalparken vil ha et totalt areal 83.7 km². 30.2 km², altså 30 000 dekar, av dette ligger i Oslo kommune. Skogarealet i Oslo kommune er drøyt 300 000 dekar, hvilket innebærer at den nye nasjonalparken alene verner 10% av skogen i kommunen.

PEFC skogstandard medfører en rekke hensyn i skogsdriften som er positivt for det biologiske mangfoldet. Ved skogsdrift skal det settes inn igjen livsløpstrær, og kantsoner langs vassdrag og vann samt myr skal bevares. Hekkelokaliteter for rovfugl og spillplasser for skogsfugl skal bevares. I skog som midlertidig oversvømmes, såkalt sumpskog, kan det ikke hogges flater. Alt dette er hensyn som bidrar til å bevare naturverdier og som beslaglegger et betydelig areal. For Viken og Oslo fylke utgjør

¹ <https://lovdata.no/dokument/LF/forskrift/2021-09-10-2698>

kantsoner og sumpskog 7% av arealet². Dette er i tillegg til arealene nevnt over. Det vil også alltid være arealer som det av forskjellige grunner ikke drives skogbruk på. Etter vår vurdering drives det normalt skogbruk på rundt 60 % av det totale skogarealet i kommunen.

Norge har forpliktet seg til den internasjonale Naturavtalen. Denne avtalen sier at vi skal bevare eller verne 30 % av arealet. I Oslo kommune er dette målet allerede nådd.

Er det behov for ytterligere vern av skog har ordningen med frivillig vern har vist seg å være svært virkningsfull. Den naturfaglige evalueringen³ og den samfunnsvitenskapelige evalueringen⁴ av frivillig vern-ordningen viser at ordningen i stor grad bidrar til bedre dekning av norsk naturvariasjon i verneområdene og at konfliktnivået er vesentlig redusert sammenliknet med tidligere. Arbeidet med frivillig vern bør derfor forsterkes og videreføres, heller enn å påføre restriksjoner på skogbruket som er dårlig begrunnet og som dermed truer det samlede vernearbeidet i skog.

Bruk av skogen

Oslomarka er et viktig turområde både for befolkningen i Oslo kommune og omkringliggende kommuner. Oslomarka er arena for friluftsliv og idrett, og både korte og lange turer.

Som en følge av aktiv og god forvaltning av skogen, har Oslo-marka nå et stort nettverk av løypetrasèer for ski på skogsbilveier og traktorveier. Veinettet gir også god fremkommelighet og tilgjengeliggjøring av naturopplevelser resten av året.

Kvantumet med avirket tømmer i Oslo kommune varierer mye fra år til år, delvis på grunn av eiendomsstrukturen. Det er to dominerende skogeiere i kommunen og aktiviteten på disse to eiendommene er avgjørende for det samlede resultatet. Løvenskiold Skog eier skog i flere av kommunene rundt Oslo. Dersom denne eiendommen et enkelt år har det meste av sin aktivitet i en annen kommune blir aktiviteten i Oslo kommune tilsvarende lavere.

De siste 30 årene har gjennomsnittlig årlig avvirkning vært omkring 40 000 kbm, mens det de siste årene har ligget noe høyere. Verdien av tømmeret varierer også mye fra år til år avhengig av tømmerprisene. De siste tre årene har gjennomsnittlig årlig bruttoverdi av tømmeret vært omlag 30 millioner kroner. Multiplikatoreffekten fra skogbruk gjennom verdikjeden, enten til papirproduksjon eller til trelast og ringvirkninger av dette, er ifølge en rapport fra NIBIO⁵ omkring 20 for produksjonsverdi og 7 for verdiskaping. I regjeringens strategi for skog- og trenæringen⁶ er multiplikatoreffekten på litt over 11. Det innebærer at verdiskaping fra tømmeret som avvirkes i Oslo er over 300 millioner kroner i året når tømmeret er ferdig foredlet. Dette tømmeret reiser i hovedsak kort til industri på Østlandet, med massevirkeindustri i Østfold og sagbruk på Romerike, Hønefoss, Hof i Vestfold eller Glåmdalen. Omkring 60 % av tømmeret i Oslo blir brukt til trelast og blir et langsiktig karbonlager.

² NIBIO Rapport 2022 - 8/85: <https://nibio.brage.unit.no/nibio-xmlui/handle/11250/2996908>

³ NINA rapport 534: <https://www.nina.no/archive/nina/pppbasepdf/rapport/2010/534.pdf>

⁴ NIBR/NINA samarbeidsrapport: <https://oda.oslomet.no/oda-xmlui/bitstream/handle/20.500.12199/5608/samarb- rapport%20NIBR-NINA.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

⁵ NIBIO Rapport 2019 – 5/3: <https://www.miljodirektoratet.no/globalassets/publikasjoner/m1313/m1313.pdf>

⁶ <https://www.regjeringen.no/contentassets/4e87f1f240f047bfac91e3202df74fcf/ endelig-versjon- skog--og-trenaringa--ein-drivar-for-gron-omstilling-07.03.2019.pdf>

I Oslo kommune er 19 % av fjernvarmen basert på bioenergi. Dette er i hovedsak trepellets, dvs. biomasse fra skog som er foredlet på fabrikk. Et mye brukt alternativ til pellets er skogsflis. Skogsflis er tømmerstokker eller greiner fra trærne som er avvirket som kuttes opp til mindre biter. Skogsflis er kortreist biomasse. I Lørenskog er all fjernvarme bioenergi og omtrent halvparten av dette er pellets og den andre halvparten skogsflis. I Lillestrøm er omtrent $\frac{3}{4}$ av fjernvarmen bioenergi og av dette igjen er $\frac{3}{4}$ skogsflis. Til dette formålet brukes deler av treet som har liten eller ingen annen industriell anvendelse.

Det grønne skiftet betyr at vi skal skifte ut fossilt karbon med grønt karbon. Skogen er uten sidestykke den største landbaserte kilden til biokarbon. COP28-avtalen er historisk og viktig fordi den tar til orde for en overgang bort fra fossile energikilder. Skal vi lykkes med det trenger vi gode alternativ og vi kan da ikke samtidig fase ned produksjonen av grønt karbon slik arealplanen for Oslo Kommune legger opp til.

Om forslaget til arealplan

Det er betydelige naturverdier i Marka, og en del områder er vernet etter naturmangfoldloven, mens andre er registrert i naturtypekartlegging eller Miljøregistreringer i skog. Dette gir grunnlag for å ivareta naturverdier i enkeltområder, men mange av områdene er for små til å sikre artene, og det sikrer heller ikke de sammenhengende økologiske korridorene som er nødvendige for å bevare det biologiske mangfoldet. Skogbruk, og særlig flatehogst, har bidratt til reduksjon av naturkvalitetene i området, og kan fortsatt utgjøre en trussel mot disse verdiene.

Vi mener premisset for å innføre hensynssoner, nemlig at *sammenhengende økologiske korridorer er nødvendig for å bevare det biologiske mangfoldet*, er feil. Videre er det uklart om det finnes juridisk hjemmel for å innføre retningslinjer som foreslått og konsekvensene av de foreslåtte hensynene er uklare.

Videre i dette høringssvaret vil vi utdype vårt syn på disse forholdene.

Fakta om forslaget til hensynssoner

De foreslåtte hensynssonene for naturhensyn dekker et areal på ~110 000 dekar⁷. Dette utgjør i følge planforslaget og Biofokus sin rapport 42,5 % av skogarealet i kommunen. Noe over halvparten av dette, 22,5 %, er allerede vernet eller har restriksjoner på skogsdrift utover det normale i Oslomarka. 20 % er areal hvor det i dag drives vanlig skogbruk.

Per i dag er det så vidt over 30% av skogarealet som har en eller annen form for vern. En del av dette (8.34%) er i landskapsvernområde og dermed en verneform som tillater skogbruk, men hvor begrensningene på skogbruk er langt strengere enn ellers i Oslomarka. Se forskrift for Maridalen landskapsvernområde (<https://lovdata.no/dokument/LF/forskrift/2001-08-31-978>).

⁷ Biofokus sin rapport angir 110 356 dekar. Våre beregninger angir 110 658 dekar.

I tillegg til de formelt vernede arealene er det store arealer der det må tas spesielle hensyn ved skogsdrift. Kantsoner langs vann, vassdrag og myr utgjør et betydelig areal. I Viken og Oslo utgjør kantsoner og sumpskog omtrent 7 % av skogarealet.

Dersom hensynssoner innføres slik det er foreslått i høringsforslaget vil ytterligere 20% av arealet som i dag har ordinær skogsdrift etter Markaforskriften underlegges svært strenge restriksjoner for skogsdrift. Med hensynssoner innført vil under femti prosent av skogarealet kunne drives med ordinære metoder innenfor det som tillates etter Markaforskriften.

Opprettelsen av nasjonalpark i Østmarka vil øke vernet skogareal i kommunene ytterligere. Selv om dette i hovedsak gjelder en skogeier i Oslo kommune, er det allikevel relevant når de samlede konsekvensene for skogbruket i kommunen skal vurderes.

Faglig grunnlag

Forslaget om innføring av hensynssoner er foreslått på svært svakt og mangelfullt faglig grunnlag. Rapporten som er utarbeidet på svært kort tid av Biofokus understreker selv at arbeidet var preget av hastverk, og at det er behov for et sterkere kunnskapsgrunnlag. I forordet til rapporten skriver Biofokus at «dette er ikke vitenskap». I avsnittet under om *Juridiske implikasjoner* fremkommer det at innføring av hensynssoner krever en vesentlighetsvurdering. Et forslag fra en interessegruppe uten vitenskapelig forankring kan neppe være et vesentlig forhold. Det er derfor etter vår vurdering feil av Oslo kommune å innføre hensynssoner eller «økologiske korridorer» basert på det faglige grunnlaget som presenteres i Biofokus-rapporten. Biofokus er et konsulentfirma med utspring fra Norges Naturvernforbund.

Biofokus har ikke gjort en konkret vurdering av det biologiske mangfoldet og hvilke behov det er for å skape habitat. Da er det også vanskelig å vurdere hva som er riktig virkemiddel eller tiltak for å oppnå ønsket effekt. Å beslaglegge ytterligere 20 % av skogarealet for å skape korridorer for at artene skal kunne spre seg mellom større leveområder er nærmest en motsigelse, siden korridorene i seg selv vil være nettopp et slikt større leveområde.

NIBIO har på oppdrag for Landbruks- og matdepartementet gjort en vurdering av økologiske korridorer som forvaltningstiltak (se NIBIO rapport 9 (134)⁸). NIBIO fremhever flere momenter som fører til at de mener økologiske korridorer ikke er et treffsikkert forvaltningstiltak for å ta vare på biologisk mangfold.

For det første mangler vi mye fakta om hvordan artene sprer seg geografisk, rett og slett fordi det er vanskelig å framskaffe pålitelige data for artenes spredningspotensiale. Videre varierer spredningsevnen veldig mye fra art til art. Sammen gjør dette at det er vanskelig å vite om artene faktisk er avhengig av sammenhengende arealer for å kunne spre seg. Derfor er det også få studier som dokumenterer effekten av økologiske korridorer.

⁸ <https://nibio.brage.unit.no/nibio-xmlui/handle/11250/3103643>

Tvert imot er det slik at en rekke sjeldne og truede arter har relativt god spredningsevne. Disse artenes overlevelse er derfor mer avhengig av tilgangen på habitat i landskapet. Tilgangen på habitat ivaretas i dag gjennom et nettverk av elementer i landskapet som inneholder passende habitat: større verneområder, nøkkelbiotoper⁹, naturtyper¹⁰ og generelle hensyn i skogbruket, som livsløpstrær og kantsoner.

Fra et vitenskapelig synspunkt er økologiske korridorer et usikkert og lite egnet virkemiddel for bevaring av naturverdier. Det eksisterer således ikke et saklig behov for innføring av hensynssoner i det omfanget som er foreslått. Det fremstår som uansvarlig arealpolitikk å påføre næring, samfunn og friluftsliv store negative konsekvenser på usikkert faglig grunnlag.

Juridiske implikasjoner

Innføring av hensynssoner gjøres med hjemmel i Plan- og bygningsloven (PBL). § 11-5 sier at plankartet for arealdelen til kommuneplanen «i nødvendig utstrekning» skal vise «hovedformål» og «hensynssoner» for bruk og vern av arealer. Passusen om at plankartet «i nødvendig utstrekning» skal vise hovedformål og hensynssoner, innebærer at planen ikke skal angi flere restriksjoner enn det som følger av saklige behov.

Såkalte *hensynssoner* skal (§ 11-8) vise *viktige hensyn* som må bli observert innenfor en nærmere fastsatt sone. Hensynssoner kan fastsettes uavhengig av hvilke arealformål som er angitt for det aktuelle området, men bruk av hensynssoner skal likevel være avgrenset til interesser som er av *vesentlig betydning* for arealbruken. Planmyndigheten må i det enkelte tilfelle gjøre en *konkret vurdering* av hvilke interesser som skal være beskyttet innenfor den enkelte hensynssone.

En generell vurdering fra Biofokus om at naturverdier vil kunne ha fordel av «økologiske korridorer» mener vi derfor ikke er en *konkret* vurdering av forhold av *vesentlig* betydning.

I tillegg til avgrensning av hensynssonen (i plankartet), må det angis hvilke restriksjoner som skal gjelde innenfor hensynssonen. Dette gjøres gjennom *bestemmelser* eller *retningslinjer* (§ 11-8). **Forskjellen mellom «bestemmelser» og «retningslinjer» er avgjørende med hensyn til rettsvirkning. Retningslinjene vil ikke i seg selv gi hjemmel til å avslå søknader om tiltak og kan som sådan heller ikke gi hjemmel til å nekte eller begrense eksisterende virksomhet.**

Det er advokatfirmaet Hjort sin vurdering (<https://norskog.no/wp-content/uploads/2023/12/Rettslig-vurdering.pdf>) at «hensikten [med planforslaget] langt på vei er å binde opp avgjørelser i enkeltsaker etter skogbrukslovgivningen, noe som vil være rettslig uholdbart. Retningslinjer skal ikke gå utover det å gi et mer helhetlig grunnlag for skjønnsmessige vurderinger etter sektorlovgivningen.» Det betyr at flere av retningslinjene i praksis er utformet som bestemmelser, noe det ikke er hjemmel for.

⁹ Miljøfigurer opprette frivillig gjennom Miljøregistrering i Skog-systemet.

¹⁰ I hht Natur i Norge-systemet for kartlegging av natur.

Økonomiske implikasjoner

Vi har tidligere vist at skogen i Oslo og tømmeret fra skogene rundt Oslo gir betydelig verdiskaping og positive effekter for befolkningen. De økonomiske sidene av å innføre hensynssoner eller «økologiske korridorer» synes ikke å være vurdert i planutkastet som ligger til høring. Innføring av retningslinjer eller bestemmelser som i hovedsak hindrer hogst, er et ekspropriasjonsliknende inngrep for det som er regnet som igangværende bruk. Planforslaget til Oslo kommune forsøker å innføre tilnærmedesvis like restriksjoner med et alternativt hjemmelsgrunnlag som ikke har erstatningsbestemmelser og fremstår som et forsøk på snikvern av skog uten erstatning til de grunneierne som lider betydelige økonomiske tap.

Dette må sees i sammenheng med de juridiske vurderingene av planforslaget, men det synes å være stor sannsynlighet for at kommunen vil være erstatningspliktig ovenfor skogeiere som for alle praktiske formål får betydelige verdier forringet på sine eiendommer. Etter vår vurdering vil planforslaget ha betydelige budsjettmessige konsekvenser for Oslo kommune.

Et annet sentralt element er hvorvidt tvangsvern gjennom innføring av hensynssoner eller «økologiske korridorer» vil undergrave den nasjonale ordningen med frivillig vern, som så langt har sørget for et betydelig vernet areal i norske skoger. Det er svært uheldig dersom et lokalt vedtak i Oslo setter hele ordningen med frivillig vern i spill ved å «tvangsverne» skogarealer med PBL.

Klimaeffekter og forvaltning av skog

Det er bred enighet om at en klok forvaltning av skogressurser er avgjørende viktig i et klima- og miljøperspektiv, se for eksempel Miljødirektoratets utredning¹¹. Oslo kommunes egen utredning¹² for klimatilstand i arealbrukssektoren viser at skogbruk har positive effekter på klima.

Forvaltet skog binder karbon og gir biomasse som kan brukes til bygningsmaterialer, innpakning, hygieneprodukter og til slutt energi. Alternativene er i mange tilfeller ikke-fornybare materialer basert på fossile ressurser.

Hurdalsplattformen har som mål å kutte norske utslipp med 55% mot 2030 og netto nullutslipp i 2050, hvor skogen skal brukes aktivt som en sentral del av klimapolitikken. Aktiv skogskjøtsel med hogst, planting og ungskogpleie bidrar til betydelig klimagevinst. Klimaplan 2021-2030 viste at en satsing på aktivt skogbruk kan gi et økt årlig CO₂-opptak på 2,5-4,3 mill tonn i 2100.

Det er derfor forunderlig at kommunen foreslår å sterkt begrense den positive effekten bærekraftig forvaltning av skogen vil ha i arbeidet med å redusere utslipp for Oslo og Norge. Forslaget er i strid med Hurdalsplattformen og den nasjonale klimapolitikken. Samtidig understreker vi at hensynet til biologisk mangfold best ivaretas gjennom andre tiltak enn tvungent vern av 42,5 % av arealet i marka.

¹¹ MDIR rapport M-519, 2016: <https://www.miljodirektoratet.no/globalassets/publikasjoner/m519/m519.pdf>

¹² NIBIO rapport 4(155) 2018: <https://nibio.brage.unit.no/nibio-xmlui/handle/11250/2576380>

Oppsummering og forslag

Forslaget om innføring av hensynsoner eller «økologiske korridorer» er ikke faglig forankret, verken hva gjelder hensynet til biologisk mangfold, juridiske implikasjoner eller økonomiske konsekvenser for Oslo kommune.

NIBIO sin rapport om økologiske korridorer som forvaltningstiltak i skog viser at det ikke er vitenskapelig grunnlag for å hevde at dette er et effektivt tiltak for å bevare biologisk mangfold.

Utredningen fra advokatfirmaet Hjort viser at det ikke er hjemmel i lowerket for å innføre forslaget om økologiske korridorer i Oslomarka.

Forslaget er altså preget av så store faglige og juridiske svakheter at det bør forkastes av det nye byrådet.